

Dosar nr. 3r-316/21

Prima instanță: Judecătoria Comrat (jud: V. Hrapacov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: G. Colev, A. Curdov, Ș. Starciuc)

DECIZIE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca -Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de președintele interimar al Administrației raionului
Vulcănești – V. I. Cernev,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Tatiana Cerneva împotriva Administrației raionului Vulcănești, președintelui
raionului Vulcănești, persoană terță Svetlana Arnaut cu privire la constatarea
încălțării dreptului de a participa la concurs, anularea actului administrativ
defavorabil, obligarea inițierii concursului pentru ocuparea funcției de director al
Casei de Creație pentru Copii din or. Vulcănești

împotriva încheierii din 19 mai 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost
declarat inadmisibil apelul depus de președintele interimar al Administrației raionului
Vulcănești – V. I. Cernev împotriva hotărârii din 09 decembrie 2020 a Judecătoriei
Comrat,

c o n s t a t ă:

La data de 06 aprilie 2020, Tatiana Cerneva a depus cerere de chemare în
judecată în contencios administrativ împotriva Administrației raionului Vulcănești,
președintelui raionului Vulcănești cu privire la constatarea încălțării dreptului de a
participa la concurs, anularea actului administrativ defavorabil, obligarea inițierii
concursului pentru ocuparea funcției de director al Casei de Creație pentru Copii din
or. Vulcănești.

Prin hotărârea din 09 decembrie 2020 a Judecătoriei Comrat s-a admis cererea
de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Tatiana Cerneva
împotriva Administrației raionului Vulcănești, președintelui raionului Vulcănești cu
privire la constatarea încălțării dreptului de a participa la concurs, anularea actului
administrativ defavorabil, obligarea inițierii concursului pentru ocuparea funcției de
director al Casei de Creație pentru Copii din or. Vulcănești.

La 05 ianuarie 2021, președintele interimar al Administrației raionului
Vulcănești, prin intermediul oficiului poștal, a depus apel nemotivat împotriva
hotărârii din 09 decembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, solicitând casarea hotărârii
primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată
în contencios administrativ depusă de Tatiana Cerneva să fie respinsă.

Prin încheierea din 19 mai 2021 a Curții de Apel Comrat a fost declarat inadmisibil apelul depus de președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev împotriva hotărârii din 09 decembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, pe motiv că apelantul nu a depus în termen legal motivarea apelului.

Din materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a reținut că prin încheierea din 18 august 2021 a Curții de Apel Comrat a fost respinsă cererea depusă de vicepreședintele Administrației raionului Vulcănești – I. D. Gaidarji cu privire la repunerea în termenul de depunere a apelului motivat.

La data de 04 iunie 2021, președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev, prin intermediul oficiului poștal, a depus recurs în limba rusă împotriva încheierii din 19 mai 2021 a Curții de Apel Comrat solicitând casarea încheierii instanței de apel.

Prin încheierea din 20 octombrie 2021 a Completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, a fost acordat recurentului președintelui interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev termen până la 03 noiembrie 2021, pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție (sediul: mun. Chișinău, str. Petru Rareș, nr.18) a cererii de recurs motivată împotriva încheierii din 19 mai 2021 a Curții de Apel Comrat, redactată cu traducere în limba de stat.

La 20 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa recurentului copia încheierii din 20 octombrie 2021 a Completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție (f.d.156), fiind notificată ultimului la 27 octombrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8005552262AS, anexat la actele cauzei.

Totodată, prin notificarea expediată electronic la 21 octombrie 2021, la adresa de e-mail indicată de recurent, Curtea Supremă de Justiție a comunicat recurentului despre necesitatea înlăturării neajunsurilor. De asemenea, încheierea a fost plasată pe portalul Curții Supreme de Justiție (f.d.157).

În conformitate cu art.241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 19 mai 2021, fiind notificată președintelui Administrației raionului Vulcănești la 24 mai 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8000348258AS anexat la actele cauzei (f.d.116), inclusiv și Administrației raionului Vulcănești la 24 mai 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8000348257AS anexat la actele cauzei (f.d.115). Recursul a fost depus de președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev la 04 iunie 2021 prin intermediul oficiului poștal

(f.d.124-125).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul, președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev, s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Curtea Supremă de Justiție a expediat prin intermediul poștei electronice în adresa intimatului Tatiana Cerneva copia recursului depus de președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev, însă, aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural și nu a depus referință.

Examinând recursul depus de președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a declara recursul inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

În conformitate cu art.241 alin. (3) Cod administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.233 din cap.III din cartea a treia din Codul administrativ, reglementează condițiile de formă și de conținut față de cererea de apel și prin urmare față de cererea de recurs.

La rândul său, prevederile art. 236 alin.(2) din cap. III din cartea a treia Cod administrativ indică că, apelul se declară inadmisibil în special când: a) hotărârea în fond nu poate fi contestată cu apel; b) apelul este depus în mod repetat; c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită; d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1); e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2); f) cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că legiuitorul prin expresia „în special” din conținutul normei art.236 alin.(2) Cod administrativ a indicat că temeiurile de inadmisibilitate stipulate nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv prin lege, pot fi reglementate și alte temeiuri care necesită a fi verificate la etapa examinării cererii de recurs.

Instanța de recurs constată, la caz, că recurentul președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație și fără a anexa traducerea cererii de recurs

în limba de stat, deși a fost obligat prin lege să depună actul enunțat în limba oficială.

Mai mult, prin încheierea din 20 octombrie 2021 a Completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție recurentului i-a fost acordat termen până la 03 noiembrie 2021, pentru a prezenta recursul motivat tradus în limba de stat.

Instanța de recurs punctează că încheierea din 20 octombrie 2021 a Completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a fost expediată recurentului prin intermediul oficiului poștal (f.d.156), cât și prin intermediul poștei electronice, la adresa de e-mail indicată de recurent (f.d.157). De asemenea, încheierea a fost plasată pe portalul Curții Supreme de Justiție.

Or, în conformitate cu prevederile art.96 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură. Autoritățile publice trebuie să se asigure că participanții la procedură indică, în cadrul procedurii, o modalitate principală de comunicare, precum și modalități alternative.

În această ordine de idei, art.26 din Codul administrativ, stipulează că limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație.

Prin Hotărârea nr.17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr.3465-XI din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești. Curtea a notat că potrivit art.74 alin. (1) din Legea nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art.118 din Constituție, art.24 din Codul de procedură civilă, art.16 din Codul de procedură penală și art.9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art.118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține în speță și prevederile art.1 alin.(2) Cod administrativ, conform cărora legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în

prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

În conformitate cu art.13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.36 din 05 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie, obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Principiul utilizării limbii oficiale impune obligația participanților la proces de a se conforma condițiilor de admisibilitate a cererii de chemare în judecată, cererii de apel și cererii de recurs, *inter alia* de a fi redactate în limba în care se desfășoară procedura judiciară, adică în limba de stat - limba română.

Însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că dreptul de acces la instanță nu este unul absolut și se pot impune anume limitări; acestea sunt implicit admise, deoarece dreptul de acces „prin natura sa, presupune reglementarea sa de către stat, reglementare care poate varia în timp și spațiu, în concordanță cu nevoile și resursele comunității și ale indivizilor” (a se vedea *Stanev vs Bulgaria* [Marea Cameră], 17 ianuarie 2012, §230; *Pasquiuni vs San Marino*, 2 mai 2019, §156).

Condițiile de admisibilitate a unei căi de atac pot fi aplicate dacă nu reduc substanța dreptului de acces la un tribunal și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, §24; *Graciova vs Republica Moldova*, 24 ianuarie 2019, §§23-24). Limitările într-o cale extraordinară de atac pot fi mai stricte decât cerințele instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, §64; *Samardzic vs Croația*, 20 iulie 2017, §28; *Zubac vs Croația* [Marea Cameră], 5 aprilie 2018, §82).

În aceste condiții, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, în cazul când cererea de recurs este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, justițiabilului i se va indica acest neajuns și i se va acorda un termen pentru înlăturarea acestuia. Dacă cererea de recurs se va perfecta în limba de stat sau va fi însoțită de o traducere oficială a textului acesteia, atunci se va considera depusă la data inițială.

Totodată, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înlături justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanților la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

În aceste condiții, completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că președintele interimar al Administrației

raionului Vulcănești – V. I. Cernev, contrar prevederilor art.26 Cod administrativ, a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, fără a anexa traducerea cererii de recurs și nu a lichidat neajunsul în termen, adică până la 03 noiembrie 2021, specificat în încheierea din 20 octombrie 2021 a completului specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.

Instanța de recurs consideră că recurentul, președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul de acces la instanță, prin depunerea unei cereri de recurs care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor și să înlăture neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului ca inadmisibil în temeiul art.236 alin.(2) coroborat cu art.26 din Codul administrativ.

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev împotriva încheierii din 19 mai 2021 a Curții de Apel Comrat.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a explica recurentului prin prisma art.241 alin.(3), 236 alin.(2), 233 alin.(1), 211 alin.(1) și art.207 alin.(4) din Codul administrativ că declararea recursului ca inadmisibil în baza temeiului sus-indicat nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași recurent cu aceeași cerere de recurs.

În conformitate cu art.26, 230, 236 alin.(2) și art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios1 administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Recursul depus de recurentul președintele interimar al Administrației raionului Vulcănești – V. I. Cernev împotriva încheierii din 19 mai 2021 a Curții de Apel Comrat, se declară inadmisibil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca - Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron